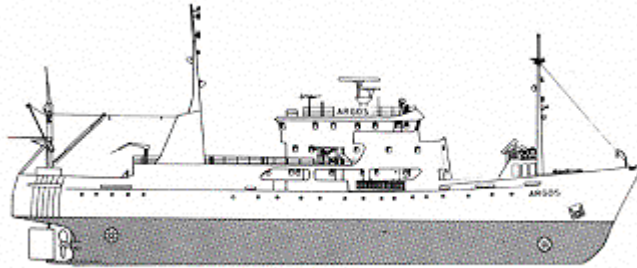

EXPEDITIONSRAPPORT FRÅN U/F ARGOS

Expeditionens varaktighet: 2004-07-26 - 2004-07-31

Undersökningsområde: Skagerrak, Kattegatt, Öresund och Egentliga Östersjön

Uppdragsgivare: SMHI

SAMMANFATTNING

Under expeditionen, som ingick i SMHI:s ordinarie havsövervakningsprogram, besöktes Skagerrak, Kattegatt, Öresund samt egentliga Östersjön.

Denna rapport är baserad på preliminära, endast delvis, kvalitetskontrollerade data. Problem med CTD-sonden gör att salthalterna är mycket osäkra.

Närsalthalterna uppvisade för årstiden normala värden i de flesta områdena, med undantag för fosfat, som i sydöstra Östersjön uppvisade klart förhöjda värden, samt silikat som i östra och västra Gotlandsbassängerna också uppvisade värden över det normala. I egentliga Östersjön pågick blågrönalgsblomning i flera områden, framförallt i Arkonabassängen och i västra Gotlandsbassängen där kraftiga ytansamlingar noterades. Mikroskopering ombord visade att den potentiellt giftiga arten Nodularia spumigena var vanlig.

Syrehalter lägre än 2 ml/l förekom, i hela egentliga Östersjön, på djup större än 70 meter.

Svavelväte återfanns i Gotlandsdjupet samt i hela västra Gotlandsbassängen, Hanöbukten och delar av Borholmsbassängen.

Nästa expedition är planerad till vecka 35, 2004.

PRELIMINÄRA RESULTAT

Expeditionen, som ingick i SMHI:s ordinarie havsövervakningsprogram, startade i Göteborg den 26:e juli och avslutades i samma hamn den 31:e.

Vindarna under expeditionen var svaga med riktning varierande från sydväst till nordväst.

Skagerrak

Ytvattentemperaturen varierade mellan 15.5 och 17°C, för årstiden, lägre än normalt. Ytsalthalten var normal, utom vid stationen P2 i sydost där den låg klart över det normala. Termoklin och haloklin återfanns på djup mellan 10 och 20 meter.

Närsaltkoncentrationerna i ytan var normala för årstiden. Fosfathalten låg kring 0.05 µmol/l och silikat mellan 0.7 och 1.2 µmol/l. Nitrit- och nitratkoncentrationerna låg under detektionsgränserna (<0.02 resp. <0.10 µmol/l).

Klorofyllfluorescensen var relativt låg med maxima på ca 10 m djup vid kusten och på 20-30 m i utsjön. Mikroskopering ombord visade att kiselalgen *Cerataulina pelagica* var vanlig och att även dinoflagellaterna *Dinophysis norvegica* och *Ceratium* spp. förekom.

Kattegatt och Öresund

Ytvattentemperaturerna varierade mellan 15.8 och 16.7°C, vilket är lägre än normalt. Ytsalthalten var normala, drygt. 20 psu (i Öresund 8.7 psu). Termoklin och haloklin började på 10 till 15 meters djup.

Samtliga närsalter uppvisade för årstiden typiska koncentrationer i ytvattnet, fosfat c:a 0.05 µmol/l, nitrit och nitrat lägre än detektionsgränsen, samt silikat ca. 1 µmol/l. I Öresund var fosfat samt silikathalterna högre, 0.19 resp. 6.7 µmol/l.

Klorofyllfluorescensen var låg med de högsta värdena på ca 15 m djup. Mikroskopering ombord visade att kiselalgen *Cerataulina pelagica* var vanlig och att även dinoflagellaterna *Dinophysis norvegica* och *Ceratium* spp. förekom.

I Kattegatt uppmättes den lägsta syrehalten vid Anholt E, 3.0 ml/l och i Öresund vid W Landskrona, 2.71 ml/l motsvarande 40 % mättnad.

Östersjön

Ytvattnet hade en temperatur på mellan 16.5 och 18°C, normalt för årstiden och termoklinen låg på 15 till 20 meters djup. Haloklinen började i söder på 20 till 30 meters djup och i de övriga delarna på 60 till 80 meter.

Fosfathalterna som tidigare under året varit kraftigt förhöjda i östra och speciellt västra Gotlandsbassängen var nu nere på normala värden (0.05- 0.10 µmol/l), medan halterna i sydöstra Östersjön låg klart över det normala (0.22-0.34 µmol/l). Silikathalten i ytvattnet var i Arkona och Bornholmsbassängen ca 7 µmol/l vilket är något under den för årstiden normala. I övriga Östersjön låg koncentrationen mellan 9.5 och 11 µmol/l, vilket är över den normala. Nitralterna i ytlagret låg under detektionsgränsen (0.10 µmol/l) i hela området.

Klorofyllfluorescensen var relativt låg vid alla stationer. De högsta värdena uppmättes generellt mellan ytan och 20 m. I norra delen av västra Gotlandsbassängen fanns toppen på 10 m. I Arkonabassängen, Bornholmsbassängen, norra delen av östra Gotlandsbassängen och framförallt i västra Gotlandsbassängen förekom ytansamlingar av cyanobakterier. Mikroskopering ombord visade att cyanobakterierna (=blågrönalgerna) *Nodularia spumigena* (potentiellt giftig), *Aphanizomenon "baltica"* och *Anabaena* spp. var vanliga. I sydöstra Östersjön var även kiselalgen *Chaetoceros* spp. vanlig. På många håll förekom dinoflagellaterna *Dinophysis* spp. och *Heterocapsa triquetra*. Ytansamlingarna av cyanobakterier innehöll ofta påväxt i form av pennata kiselalger. Det lugna vädret har inneburit att cyanobakterier flutit upp till ytan.

Syrehalter under 2 ml/l förekom vid djup överstigande 60 till 70 meter i hela området, samt även vid BY1 i Arkonabassängen, redan på 45 meters djup.

Svavelväte återfinns vid Gotlandsdjupet från 235 meters djup samt i hela västra Gotlandsbassängen på djup överstigande 80 meter. Svavelväte förekom även i Hanöbukten på 78 meters djup och i Bornholmsbassängen (BY4) på 91 meter.

DELTAGARE

Namn		Från
Lars Andersson	Expeditionsledare	SMHI Oceanografiska enheten
Johan Håkansson		”-
Tuulikki Jaako		”-
Bengt Karlson		”-
Sari Sipilä		”-
Ann-Turi Skjevik		”-

BILAGOR

- Färdkarta
- Tabell över besökta stationer, meteorologiska förhållanden och provtagna parametrar under expeditionen
- Karta över syrehalter i bottenvattnet
- Temperatur och salthalt från ca 4 m djup längs rutten
- Profilplottar för vissa basstationer
- Månadsmedelvärdesplottar för vissa basstationer